YIL: 2 — SAYI: 47
18 ŞUBAT 1976
ÇARŞAMBA GÜNLERİ ÇIKAR
Adres : P.K. 68 ZONGULDAK
Fiyatı : 100 krş.

İŞÇİ DAVASI

«Kendi sınıfının tarihindeki hiçbir olayı hatırlamıyormuş gibi hareket eden bir işçi, sınıf bilincine sahip olamaz.»

DÜNYADA DETANT – ÜLKEDE SOSYALİZM

RÜŞVETLER..

Amerikan Senatosu bir süredir çok uluslu şirketler hakkında soruşturma yürütmektedir. Bu çalışmalar için Senatoda bir komisyon kurulmuştur «Çok Uluslu Şirketler Alt - Komisyonu» adındaki bu Komisyon'un Başkanlığına Senatör Frank Churh (Frank Çörç) getirilmiştir. Frank Çörç, ilk kez Amerikan Merkezi Haberalma Örgütünü (CİA) mensuplarının faaliyetleri hakkında yaptığı çalışmalarla dünya kamuoyu tarafından tanınmıştır.

Frank Çörç Başkanlığındaki Çok Uluslu Şirketler Alt - Komisyonu bir süredir çok uluslu şirketlerin çeşitli ülkelerdeki faaliyetleri hakkında soruşturma yapmaktadır. Bu arada çok uluslu bir Amerikan şirketi olan Lockheed (Lakhit) şirketinin çalışmaları hakkında da soruşturma başlamıştır. Soruşturmalar sırasında bu şirketin Türkiye, İtalya, Fransa, Batı Almanya ve Japonya'da çeşitli politikacılara ve havayolu yetkililerine rüşvet dağıttığı tesbit edilmiştir. Son olarak aynı şirketin Yunanistan ve İspanya'da da aynı yola başvurduğu açıklanmıştır.

Soruşturmayı yürüten Amerikan Senatosu Komisyonu, Lakhit uçak şirketinin Türkiye'ye 1975 yılı sonuna kadar rüşvet verdiğini belgelerle açıklamıştır. Komisyon yetkililerinin basına yaptıkları açıklamalarda Lakhit uçak şirketinin son bir - kaç yıl içinde Türkiye'deki temsilcisine 870 bin dolar gönderdiğinin tesbit edildiğini, ancak bu miktarın ne kadarının rüşvet olarak dağıtıldığının tam olarak tesbit edilemediğini bildirmişlerdir. Soruşturmayı yürüten komisyonun açıkladığı belgelerde rüşvet dağıtımının hangi tarihlerde başladığı belirtilmemektedir. Bu yüzden de rüşvet dağıtımının hangi iktidarlar döneminde yapıldığı tam olarak bilinmemektedir.

Lakhit uçak şirketinin Türkiye'deki rüşvet dağıtımını bu şirketin temsilcisi olan Nezih Dural vasıtasıyla yaptığı açıklanmıştır. Bu şirketin başka ülkelerde dağıttığı rüşvetlerin politikacılara, havayolu yetkililerine, yüksek rütbeli subaylara verildiği açıklanmıştır. Ancak Türkiye'de rüşvetin kimlere verildiği hakkında hiçbir açıklama yapılmamıştır.

Lakhit'in temsilcisi Altay Kollektif Şirketi ortaklarından Nezih Dural ise kimseye rüşvet vermediğini söyledi. Bu arada Ankara Cumhuriyet Savcılığı Nezih Dural'ın ifadesini aldı. Dural kimseye rüşvet vermediğini savcıya da söyledi. Amerikan şirketinden kendisinin sadece komisyon aldığını öne sürdü. Bu olay Türkiye'de geniş yankılara yol açtı.

Lockheed firması Yönetim Kurulu Başkanı A. C. Kotchian

Çok Uluslu Şirketler Alt - Komisyonu Başkanı Frank Church.

AMERİKAN ŞİRKETLERİNİN DAĞITTIĞI RÜŞVETLER

Amerikan ekonomisi ve dünya kapitalist sistemi bunalıma girdikten sonra çok ilgi çekici olaylar oluyor. Önce Amerikan devlet başkanı Nixon bir yolsuzlukla suçlandı. Ve sonunda başkanlıktan istifa etmek zorunda kaldı. Daha sonra Amerikan casusluk teşkilatı (CİA) nın bütün dünyada çevirdiği bütün kirli işler teker teker açıklanmaya başladı. Hatta CİA'nın ajanları bile listeler halinde açıklanıyor.

Bu arada Amerika da «çok uluslu şirketlerin» faaliyetlerini incelemek üzere bir senato komisyonu kuruldu. Bu komisyon büyük şirketlerin dünyanın dört bir tarafında rüşvetler dağıttığını açıklamaya başladı.

KAPİTALİST SİSTEM VE RÜŞVETLER

Aslında kapitalist ülkelerde rüşvet duyulmadık olaylardan değildir. Türkiye'de yaşıyan insanlar rüşvet vermeden pek az işlerini yapabileceklerini çok iyi bilirler. Almanya'dan gelen bir işçi, gümrük kapısından rüşvet veremeden geçemez. Hastalanan bir işçi rüşvet vermeden hastahaneye yatamaz, ameliyat olamaz, rapor alamaz.

Zonguldak'da veya başka yerlerdeki devlete ait işyerlerinde işçiler işe girebilmek için çoğu zaman rüşvet vermek zorunda kalırlar. Söylendiğine göre Karabük Demir Çelik işletmesinde işe girebilmek için 20 bin lira veren çıkıyormuş.

İşte bu sebepten devlet memurlarına, siyaset adamlarına rüşvet verilmesi iş adamları ve halk tarafından okadar normal karşılanmaktadır ki, rüşvet haberleri çıkmaya başlayınca insanlar kızmaktan çok şaşırmışlardır. Acaba neden bukadar büyütüldüğüne şaşmışlardır.

Ustelik rüşveti sadece yabancı şirketler veriyormuş da yerli şirketler vermiyormuş gibi göstermek garip bir iddiadır. Bugün herkes bilirki yerli şirketlerde rüşvet vermeden devlet kapısındaki işlerini istedikleri gibi yürütemezler.

Kapitalist ülkelerde rüşvet işi okadar olağandır ki, bugüne kadar rüşvet aldığından ötürü bürokratların ve politikacıların mahkemeye çıkarıldıkları pek görülmüş değildir. Bunun için kopartılan bunca fırtınaya rağmen rüşvet işinin yine de devam edeceğini herkes çok iyi bilmektedir.

TEKELLER NİÇİN RÜŞVET VERİYOR

Dünya çapında iş gören petrol ve silah tekelleri ancak rüşvetle işlerini yürütüyorlar. Bunu açıkça kendileri de söylüyorlar. Uluslararası ihalelerde şu veya bu şirketin ihaleyi kazanması çoğunlukla verdikleri rüşvetin miktarına bağlıdır. Tekelci firmalar hem aralarındaki rekabet yüzüden rüşvet vermekde hem de kendilerine yeni pazarlar kazanmak için rüşvet vermektedirler.

Çünkü kapitalist ekonomi ihtiyaç için mal üretilen bir ekonomi değildir. Kâr için çalışan bir ekonomidir. Ve bu durum düzensiz, plansız üretimi yaratmaktadır. Şirketler kendi ülkelerinin ve hatta dünyanın ihtiyacından fazla üretimi yapmaktalar. Sonra da kendi mallarını satabilmek için birbirleriyle korkunç bir rekabete girmekteler. Ya da ihtiyacı olmadığı halde bir ülkeyi kendilerinden mal almaya zorlamaktadırlar. Söylendiğine göre Suudi Arabistan, ülkesinde mevcut pilot sayısından fazla uçak almıştır.

RÜŞVETLERİN AÇIKLANMASI KİMLERE ZARAR VERİYOR

Rüşvetlerin açıklanması en başta rüşvet veren şirketlerin zararına yol açıyor. Son olaylara adı karışan Amerikan uçak şirketi sözcüsü «rüşvet haberlerinin yayınlanması durdurulmazsa, şirketinin iflas edeceğini» söylemiştir. Nitekim bu haberlerden sonra Japonya, adı geçen şirkete sipariş ettiği bir milyar liralık uçağı almaktan vazgeçmiştir.

İkinci olarak, rüşvet alan ülkelerin siyaset adamları zor duruma düşmüşlerdir. Bu yöneticilerin çoğu sağ eğilimlidir. Devlet ve siyaset adamları, yüksek dereceli ordu mensupları ve sivil memurların adı bu olaylara karışmıştır. Bir çok ülkede siyaset hayatı karışmıştır. Bunlar elbette bu haberlerin yayınlanmasını istemezler.

RÜŞVETLER NİÇİN AÇIKLANIYOR

Birincisi kapitalist sistem başta Amerika kendini temize çıkarmak istemektedir. Suçlu kişiler ve kuruluşlar açığa çıkartılarak kapitalist düzen temize çıkarılmak istenmektedir. Böylece kapitalist düzende yolsuzluklara yer verilmediği kanısı uyandırılmak istenmektedir. Kapitalizm çok zor duruma düştüğünde zaman zaman böyle temizlik hareketlerine başvurmaktadır.

İkinci olarak Amerika da yürütülen bu açıklama kampanyası tekeller arası rekabetin bir yansımasıdır. Silah tekelleri ve petrol tekellerinin gelişmesi diğer şirketlerin zararına olmuştur. Amerikan ekonomisinin diğer kesimleri bundan zarar görmüşlerdir. Rüşvetlerin açıklanması silah tekellerini ve petrol şirketlerini zor duruma düşürmüştür. Bu durum onları hem ekonomik olarak zor duruma düşürmüş hem de gelişmesini engelliyecek bir hava yaratmıştır.

ASIL SUÇLU KAPİTALİST SİSTEM

Rüşvetlerin açıklanması karşısında Türkiye'de değişik tepkiler ortaya çıktı.

Demirel, bu konuda şöyle cevap verdi :

«Aslında Türkiye çok şey satın almış değil. Üstelik Amerikadan satın almış değil. Biz 4 sene önce 40 tane Fantom uçağını İtalya'dan aldık. Hepsini de usulüne uygun olarak aldık.»

Rüşvet konusunda Milli Savunma Bakanı Ferit Melen de bir açıklama yaptı ve şöyle dedi :

«Yapılan incelemeye göre LOCKHEED şirketinden silahlı kuvvetler için herhangi bir uçak alınmamıştır. Bu firma ile hiç bir ilişkimiz olmamıştır... Ortaya atılan iddia iğrenç ve memleketimiz için itibar kırıcıdır.»

Görüldüğü gibi, Demirel ve Melen aynı şekilde davranmıştır. Olayların gelişimi her ikisini de yalanlamıştır. Türkiye'ye uçak satan İtalyan AERITALIA şirketinin aslında Amerikan LOCKHEED şirketinin yavrusu ve ortağı oldağu ortaya çıkmıştır.

Rüşvet dağıtan şirketin Türkiye temsilcisi Nezih Dural'ın olay duyulduktan sonra yurt dışına çıkması üzerine Adalet Bakanı İsmail Müftüoğlu şunları söyledi :

«Böyle bir ortamda adamın elini kolunu sallayıp Amerika'ya gitmesine anlam veremedim. Gideceğini duysaydım önlerdim... Konu çok önemlidir. Bu işin peşini bırakmayacağız.»

Amerika'ya giden temsilci bir süre sonra tekrar Türkiye'ye dönmüş ve serbestçe dolaşmaya başlamıştır.

Rüşvet olayını çarpıtmak, dikkatleri başka yana çekmek için sermaye partileri ve sermaye basını çok gayret gösterdi.

GÜNAYDIN gazetesinde Necati Zincirkıran şunları yazdı :

«Kendi günlük hayatımızda rüşvete alışık olabiliriz. Ama devlet hayatında rüşvet, hem de yabancı bir ülkenin firmasından, somut açıklamalarla dünya kamuoyu önüne konulan rüşvet olayı duyulmuş şey değildir bizim için.»

Bu yazara göre günlük hayatımızda rüşvet alıp vermek normalmiş. Ama yabancılara karşı rüşvet alıp vermek ayıp olurmuş.

POLİTİKA gazetesinde İsmail Cem şunları yazdı :

«Böyle işlerde çürük uçaklardan, modası geçmiş teknolojik alt yapılara kadar her türlü tehlikeli ithalat söz konusudur... Bir ulusun savunması, özellikle Kıbrıs tecrübesi yaşandıktan sonra, olağanüstü ciddi bir konudur.»

Bu yazara göre rüşvetin zararı savaş malzemesinde görülürmüş. Yoksa ileride bunun cezası çekilirmiş. Savaş malzemeleri çok sağlam olmalıymış.

CHP'li 14 milletvekili de bir meclis araştırması istediler ve şunları gerekçe gösterdiler :

«Türkiye Cumhuriyetinin haysiyetini korumak için, milletimizin çıkarlarını korumak için, namuslarımız üzerine yemin ettiğimiz için... olayın açığa çıkması zorunludur.»

CHP'liler için daha önce haysiyet kırıcı başka şeyler yokmuydu? Yoksa rüşveti yeni mi duymuşlar? CHP'lilere en güzel cevabı yine kendi içlerinden birisi verdi.

CHP Hatay Milletvekili Mehmet Sönmez YENİ ORTAM gazetesinde şöyle yazdı :

«Suç kişilerde değil. Suç sistemde. Kapitalizmin kendisinde, özünde. Kapitalizmin anlamı bu. Milyonlar vurulacak. Milyonlar yerden ot biter gibi bitecek... Bizim kuş beyinliler kişilerle uğraşacaklarına bunların kökeni olan kapitalizmle kavga versinler. Böylece daha çok onurlu davranmış olurlar.»

Gerçekten Mehmet Sönmez'in sözleri yerindeydi. Meselenin özü dururken kenarını, köşesini tutmanın ne anlamı vardı? Ama ne var ki sözde sosyalist olanlar bile açmaza düştüler. Bunlardan birisi de Aybar'dı.

Sosyalist Parti Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar şöyle dedi :

«Ulusal savunmamızı yabancı müdahalesinden korumak için uçak sanayisi kurulmalı. Bu sanayi hiç olmazsa devlet eliyle kurulmalı.»

Aybar'a göre rüşvetin suçlusu yabancı şirketlermiş ve özel şirketlermiş. Sanki devlet sektöründe çalışan kimse rüşvet yemezmiş gibi.

ŞİRKETİN ADI	ÇALIŞMA ALANI	RÜŞVET ALAN ÜLKE	ALAN KİŞİ	VERİLEN MİKTAR (Lira)
Lockheed	Havacılık	Çeşitli ülkeler	Hükümet ve Ordu mensup.	3.232 milyon
Northrop	"	Suudi Arabistan	İki General	7,2 milyon
Northrop	"	İsviçre		28,8 milyon
Northrop	"	Brezilya	Hava Kuv. Subayları	36,8 milyon
Northrop	"	Fransa	Genel Kurmay Başkanı	976 bin
Exxon	Petrol	İtalya	Politikacı, Resmi yetkili	944 milyon
Gulf oil	"	Güney Kore	Demokratik Cumh. Partisi	64 milyon
Gulf oil	"	Bolivya	Hükümet yetkilileri	7,36 milyon
Mobil oil	"	İtalya	Siyasi Partiler	33,6 milyon
United Brands	Muz	Honduras	Devlet Başkanı	20 milyon
I.T.T.	Elektronik	Belçika	Hükümet Yetkilileri	624 bin

GÖÇMEN İŞÇİLERİN MÜCADELESİ

AVRUPA'DAKİ TÜRKİYELİ İŞÇİLERİN SORUNLARI

1961 yılından beri Türkiye'nin her yerinden Avrupa'ya yoğun bir şekilde işçi akımı olmuştur. Bunların çoğunluğu Almanya'ya gitmiştir. Türkiye'de iş bulamayan ya da daha iyi yaşama özlemi içinde olan insanlar akın akın Avrupaya göç etmişlerdir. Bu göç Türkiye'deki siyasi iktidarlar tarafından da teşvik edilmiştir. Uzun bir süre «CENNET ALMANYA» propogandası yapılmıştır. Almanya'nın hiçte cennet olmadığı yavaş yavaş anlaşılmıştır. Orada çalışan işçilerin sayılamıyacak kadar çok meselesi olduğu ortaya çıkmıştır. Son yıllarda Avrupa'yı saran ekonomik kriz önemli sayıda işçinin geri dönmesine sebep olmuştur. Fakat kriz geri dönmeyen işçilerin sorunlarına yenilerini eklemiştir.

Bugün Almanya'da çalışan erkek işçilerin büyük çoğunluğu 1000 - 1200 mark civarında para kazanmaktadır. Kadınlar için ortalama kazanç 700 mark civarındadır. Türkiyeli işçiler Alman işçilere nazaran hem daha düşük ücretle çalışmakta hem de daha kötü işlerde çalışmaktadırlar. Proteste gösterilerinde en çok sloganlaştırılan istek şudur : **Eşit işe eşit ücret. İş ayırımı yapılmasın.**

Almanya'daki Türkiyeli işçilerin önemli sosyal sorunları da vardır. En başta işçiler, içine girdikleri yeni topluma intibakta güçlük çekmektedir. Farklı bir dünya görüşü ve değişik bir ahlak anlayışı ruhsal dengesizliklere sebep olmaktadır. Alman propaganda kurumları ve kilise alman işçilerini yabancı işçilere karşı kışkırtmaktadır. Yabancı işçiler hakkında çok kötü propaganda yapmaktadır. Bunun sonucu yabancı işçiler, özellikle Türkiyeli işçiler toplumdan tecrit olmaktadır. Tecrit olmaktan kurtulmak isteyen işçiler ise yabancı kadınlarla evlenmeye yönelmektedir.

Almanya'daki Türkiyeli işçiler dil sorununu da halledebilmiş değillerdir. İçinde bulundukları ülkenin dilini okuyup yazabilecek işçi yok denecek kadar azdır. En basit ihtiyaçlarını karşılayacak kadar lisan öğrenebilmektedirler. Bu eksiklik onları kendi meselelerini takip etmekte yetersiz bırakmaktadır. Dünyadan ve siyasetten yeterince haberleri olmamaktadır.

Aynı sorun çocukları da etkilemektedir. Çocuklar eğitimsiz kalmakta, küçük yaşlarda çıraklığa itilmektedir. Pis ve kötü işlerde çalıştırılmaktadır. Bu durum sebebiyle Almanya'da verem hastalığı, Türkiyeli işçilerin çocuklarının hastalığı haline gelmiştir. Halen Almanya'daki işçi çocuklarının yüzde 75'i okuma imkanından mahrumdur.

Almanya'da yabancı işçilerin yerleştiği bölgeler, terkedilmiş ve değerini kaybeden yerlerdir. Çevre sağlığı çok kötü olan yerlerdir. Yabancı işçiler, yerli halktan ayrı semtlerde, göçmen mahallelerinde oturmaktadır. Yabancı işçilerin oturdukları evler çok kötüdür. Kiralar çok yüksektir. Türkiyeli işçilerin yüzde 90 ı evlerinden memnun değildir. Kötü ve dar evler, aile düzenini de bozmuştur.

Bu yüzden ailelerin büyük bir kısmı parçalanmıştır. Çocukların bir kısmı Türkiye'de bir kısmı Almanya'da kalmıştır. Karı koca ayrı yaşamak zorunda kalmışlardır.

Almanya'da çalışan işçiler polisten oturma izini almak zorundadır. Ancak 5 yıldan fazla çalışan işçi sürekli oturma izni alabilmektedir. Yeni hazırlanan bir yönetmelikle işçilerin bu hakkı da kaldırılmak istenmektedir. Ayrıca yabancı işçilere yer değiştirme imkanı tanınmamaktadır. Bir çok şehire taşınma yasağı konmuştur.

Çalışma izni de kısıtlanmıştır. 5 yılını doldurmamış işçilerin çalışma izinleri 2 yıldan 1 yıla indirilmiştir. Üstelik bu izinler çalıştıkları iş yerlerinden başkası için geçerli değildir. Böylece yabancı işçilerin iş değiştirme hakkı da kısıtlanmıştır. Çalışma izini ve oturma izini olmayan işçi hemen Almanya'dan atılmakta ve birçok haklarını kaybetmektedir. Örneğin işsiz kalan bir işçi oturma izni de yoksa işsizlik sigortasından yararlanamamaktadır.

Almanya'da, görevleri işçi sorunlarıyla ilgilenmek olan İşçi Ateşelikleri vardır. Ama bunlar işçilere hizmet etmemekte, işçilerin sorunlarıyla ilgilenmemektedir. Bunların bütün yaptığı kendilerine özel çıkar sağlamaktır.

Türkiye'den giden işçilerin çalıştıkları ülkeler, Almanya, Fransa, Belçika, Hollanda, İngiltere, Danimarka, İsveç gibi gelişmiş kapitalist ülkelerdir. Ancak gelişmişlik hiç bir şey ifade etmemektedir. Kapitalizm var oldukça sömürü, yoksulluk, işsizlik, baskı ve horlanma da var olacaktır. Kapitalist ülkeler hiç bir zaman işçiler için cennet olamaz.

İŞÇİLER NASIL KAPI DIŞARI EDİLİYOR

1 — Almanya'da uzun süre kalan Türkiyeli işçilerin ücretleri ve kıdem tazminatı artmaktadır. Bu işçiler, Alman patrona pahalıya mal olmaktadır.

2 — Sendikalara giren, lisan öğrenen ve haklarını kullanmasını bilen işçiler Alman Sanayisi için problem olmaktadır.

3 — Yabancı işçilerin Almanya'da 5 yıldan fazla kalması Alman ekonomisi ve sosyal hayatı için sorunlar yaratmakta, Almanya bir göçmenler ülkesi haline gelmektedir.

4 — Uyanan ve Alman işçileri gibi haklara sahip olmak isteyen Türkiyeli ve diğer yabancı işçiler, patronlara bela olmaya başlamışlardır. Daha yüksek ücret istemeye başlamışlardır. Tecrübesiz, gözü açılmamış, çok ucuza çalışabilecek milyonlarca işçi dururken Alman patronların bu duruma göz yumması beklenemez.

İşte bu nedenlerle petrol krizi bahane olarak kullanılmıştır. Bugün var olan işçileri geri göndererek yerlerine hiçbir hak öne süremeyecek yeni işçiler almak istemektedirler.

Yabancı işçilerin yarattığı ekonomik ve sosyal baskılar karşısında Avrupalı (özellikle Almanyalı) patronlar ayrıca şunları da düşünmektedir.

İşçileri kendi ülkemize getireceğimize sermayelerimizi o ülkelere götürelim. El emeğinin ucuz olduğu yerlerde sermayemizi kullanalım. Üstelik bir çok sosyal problemden de kurtulmuş oluruz.

İşçileri kendi ülkelerine geri göndermek için Alman Hükümeti şu kararları uygulamaya başlamıştır.

1 — Yabancı işçi alımını durdurmak,

2 — Uzun süredir Almanya'da oturan yabancı işçileri Almanya'nın dışına atmak.

3 — Turnike usulü uygulamak. Yani sürekli el emeği ile çalışan işçileri bir müddet çalıştıktan sonra geri göndermek ve yerine yenilerini almak.

Türkiyeli ve Yunanlı işçiler protesto yürüyüşünde.

İŞÇİ SINIFININ MÜCADELESİ VE GÖÇMEN İŞÇİLER

Bugün Avrupanın kapitalist ülkelerinde işçi sınıfı, güçlü bir siyasi mücadele içersindedir. Kendi sınıf partisine sahiptir ve iktidar içi mücadele etmektedir. Fakat Almanya istisnadır. Almanya işçi sınıfı kendi siyasi sınıf mücadelesinin çok uzağındadır. Çünkü birinci ve ikinci Dünya Savaşlarında Almanya işçi sınıfının siyasi mücadelesi büyük darbe yemiştir. Almanya sermaye sınıfı tarafından yok edilmiştir. Bugün de Almanya işçi sınıfı, sermayenin yoğun propagandası altında düzenle uyuşur hale getirilmiştir.

Bugün Alman sermaye sınıfı, uluslararası sermaye ile çelişkili durumdadır. Amerika, Japonya ve diğer kapitalist Avrupa ülkeleri ile çelişkisi vardır. Almanya işçi sınıfının siyasi mücadelesinin olmayışı, Alman sermayesinin bu çelişkiyi uyumlu bir halde koruyabilmesine imkân sağlamaktadır. Alman sermaye sınıfı ülke içinde doğan sosyal muhalefeti kolaylıkla yabancı işçilere yöneltebilmektedir.

Ne varki Almanya işçi sınıfı, bugün hiç sayılacak siyasi sınıf mücadelesini arttıracaktır. Kapitalizmin sosyalizm karşısında gerilemesi Almanya'yı da etkileyecektir. Uluslararası işçi sınıfı hareketinin gelişmesi Almanya işçi sınıfı üzerinde etki yapacaktır. Almanya işçi sınıfının siyasi mücadelesi gelişecek ve Alman sermaye sınıfının güdümünden kurtulacaktır.

Almanya'daki göçmen işçiler de bu mücadelenin güçlenmesine katılmalıdır. Esasen onların gerçek kurtuluşu bu mücadele içinde yer almalarıyla mümkün olacaktır. Bu mücadelenin başarıya ulaşması ile mümkün olacaktır. Gerçekten de Almanya'daki göçmen işçiler modern işçi sınıfının bozulmuş bir tabakasını teşkil etmektedirler. Bunlar bilgisizlik ve sosyal uyumsuzluk nedeniyle işçi sınıfının mücadelesine yeterince katılamamaktadır. Diğer yandan göçmen işçiler yerli işçilerle olan çelişkilerini çözümleyememişlerdir. Yabancı işçilerin sermaye tarafından ucuz işgücü olarak kullanılması yerli işçilerin ekonomik gücünü zayıflatmıştır. Özellikle vasıfsız yerli işçiler bu durumdan zarar görmüşlerdir. Siyasi sınıf bilinci olmayan yerli işçiler göçmen işçilere düşman olmuşlardır. Gerçek suçlunun kapitalizm olduğunu görememişlerdir. Sermaye sınıfı da yerli ve yabancı işçilerin birlik olmaması için elinden geleni yapmaktadır.

İşçi sınıfının menfaati, yerli - yabancı ayırımı yapmadan sınıfsal birliğini sağlamaktır. Yakın zamanda Almanya'da ve diğer Avrupa ülkelerinde bu birliğin örneklerine rastlanmaktadır. 1973 yılında düşük ekonomik haklar getiren toplu sözleşme, işçilerin direnişiyle karşılaşmıştır. Volkswagen, AEG - Kablo, Opel ve daha başka fabrikalarda binlerce işçi daha iyi ekonomik haklar için grev yapmışlardır. Ford fabrikasında 300 Türkiyeli işçinin işten atılmasına yerli ve yabancı işçiler birlikte karşı çıkmışlardır. Bütün bu direnişlerde göçmen işçiler öncülük etmişlerdir. Göçmen işçilerin uysal görünümü kaybolmaktadır. Sermaye bu durumda işçileri bölmeye çalışmaktadır. Alman işçilerinden, kendi fabrikalarını yabancı işçilere karşı korumalarını istemektedir.

Alman işçi sınıfı bu tuzağa düşmemelidir. Sendikal ve siyasi mücadelede yerli - yabancı bütün işçiler birlik olmalıdır. Çağımızda sermaye milliyet farkı gözetmeden dünya çapında bütünleşmiştir. İşçiler de milliyet farkı gözetmeden yek vücut olmalıdır. Sınıfsal menfaatleri bunu icab ettirir.

Diğer yandan göçmen işçiler ayrılıkçı örgütlenmelerden sakınmalıdır. Mahalli yada milli nitelikli dernekler kurmak yanlıştır. Almanya işçi sınıfının sendikal ve politik örgütlerine katılmak doğrudur.

ALMANYA'DA KAÇAK İŞÇİLER

Kapitalist sistemi saran ekonomik kriz, Almanya'da da büyük çapta işsizliğe sebep olmuştur. İşsiz sayısı, 1975 yılı içinde 1 milyona ulaşmıştır. Bunun 135 bini yabancı işçilerdir. İşsizlik oranı yerli işçilere nazaran yabancı işçilerde daha yüksektir. Halen 60 bin kadar Türkiyeli işçi işsiz durumdadır. İşten çıkarma en çok Otomobil ve Kimya sanayisinde olmuştur.

Alman iş yasasının 19. maddesi şöyledir : Bir alman işsiz kalmışken alman patron bir yabancı işçiye iş veremez.

Alman Hükümetinin yayınladığı yeni genelge de aynı amacı taşımaktadır.

Bu genelgeye göre :

1 — İşgücü piyasasında yabancı işçiye ihtiyaç varsa

2 — Yabancı işçi almak, Alman işçisinin çıkarları aleyhine olmuyorsa işverenler yabancı işçi kullanmaya devam edeceklerdir.

Görüldüğü gibi işsizlik en çok yabancı işçileri etkilemektedir. Gerçekten de Almanya'daki Türkiyeli işçiler çok kötü şartlar altında çalışmaya mecbur kalmaktadır. İşten atılan bir Türkiyeli işçi bunu şöyle anlatmaktadır: «Hani vallahi 24 saat çalışmadığım kaldı. Sabahın 6 sından akşamın 6 sına yalansız çalışıyordum. Günlerce aç acına kaldım gene çalıştım. Hem de şimdi duyuyorum benim saat ücretim, aynı işi yapan Almanyalı işçinin yarısı kadar. Gene de yaranamadık. Mukavelem bir senelikti, 4 ay dolmadan işten attılar.»

İşsizlik Almanya'da kaçak işçiler sorununu da arttırmıştır. Halen Almanya'da 200 bin kaçak işçi çalışmaktadır. Kaçak işçiler sigortasız ve sendikasız çalışmaktadır. İkamet izinleri olmadığı için harabelerde yaşamaktadır.

Kaçak işçiler, yakalandıkları zaman 3 yıl hapis cezasına çarptırılmaktadır. Almanya'da kaçak olarak çalışmakta iken yakalanan işçilere Alman makamları ve polis çok kötü davranmaktadır. İşçilerin kazandıkları paralara yasa dışı kazanılmış paralar diyerek el konmaktadır. Hapishanelerde kaçak işçi sayısı her geçen gün artmaktadır.

Kaçak işçiler kanunsuz işlere de yönelmişlerdir. Her türlü sahte evrak düzenleyip para kazananlar artmıştır. İşsiz ve izinsiz kalanlara bu sahte evraklar yüksek fiyatlarla satılmaktadır. Kadın işçiler arasında çaresizlikten kötü yollara düşenler vardır.

Almanya'dan geri dönen işçiler ne yapıyor

Almanya'ya giden Türkiyeli işçiler burada iki ile yedi yıl arasında kalıp geri dönmek niyetiyle gidiyorlar. Geri döndüklerinde yeniden işçi olmak istemiyorlar. İşyeri açıp serbest çalışmak istiyorlar.

Geri dönen işçilerin büyük çoğunluğu, bakkal veya dükkan açmak, sinema, lokanta işletmek ya da küçük imalat tesisleri kurmak gibi işlerle uğraşıyorlar. Ayrıca paralarını eve ve arazi alımına yatıranlar da önemli miktardadır.

Almanya'daki Türkiyeli işçiler kazandıkları paranın yarısına yakınını biriktirmektedir. İşçilerin 11 yılda kazandıkları 56 milyar mark tutmaktadır. Bunun 30 milyar markını kendileri harcamışlardır. 26 milyar marklık kısmını ise biriktirmişlerdir. Biriken paranın 12 milyarını Almanya'daki bankalara yatırmışlar, 14 milyarını da Türkiye'ye yakınlarına göndermişlerdir.

TÜRKİYE İŞÇİ SINIFI NE YAPMALI

İshak KAFKASLI

12

dünyada detant

SOĞUK SAVAŞ POLİTİKASI

Soğuk savaş politikası, askeri güçlerin genel olarak dış politikada ve diplomaside bir araç olarak kullanılmasıdır.

İkinci dünya savaşı sonrasında Amerika, dünyada atom silahına sahip tek ülke idi. Bu durum ona askeri alanda üstünlük sağlıyordu. Ve Amerika kendi çıkarlarını başka ülkelere kabul etirmek için silah gücünü baskı aracı olarak kullanıyordu. Sosyalist sisteme karşı düşmanca bir politika güdüyordu. Savaş korkusunu yayarak dünya ülkeleri üzerinde hakimiyet kurmaya çalışıyordu.

Fakat daha sonra durum değişti. Sovyetler Birliği de atom silahına sahip oldu. Hatta bugün Fransa ve Çin'de atom silahları yapabilecek durumdadırlar. Bu durum Amerika'nın elinden tek başına atom silahına sahip olma gücünü aldı. Diğer yandan teknolojik gelişmeler okadar yüksek bir seviye kazandıki bugün dünyada bulunan atom silahları bütün insanlığı mahvedecek seviyeye geldi.

Bu iki durum, Amerika'nın askeri gücünü, politik bir araç olarak kullanma imkanını elinden aldı. Bu durum soğuk savaş politikasının geçerliliğini yıktı. Artık askeri kuvvetleri, politik bir araç olarak kullanmak ve bu yoldan politik üstünlük sağlamak imkanı kalmadı. Kaldı ki Vietnam da Amerika açıkça bütün askeri gücünü kullandığı halde yinede politik başarı kazanamamıştır. Vietnam halkının bağımsızlık mücadelesini bastıramamıştır.

Soğuk savaş politikasının ikinci silahı, geniş bir (anti - sosyalist) sosyalizme karşı propagandadır. Kapitalist dünyanın politikacıları ve düşünürleri uzun yıllar dünyada komünizm korkusu yaymışlardır. Kapitalizmin aleyhine ne olursa bundan bir komünist parmağı aramışlardır. Kendi ülkelerinde işçi sınıfının en ufak ekonomik ve siyasi hareketini komünizmin bir oyunu olarak göstermişlerdir. Bugün Türkiye'de hâlâ yapılan budur. İşçiler grev mi yaptı, komünist tahriki. Memurlar direniş mi yaptı, komünist tahriki. Öğrenciler yürüyüş mü yaptı, komünist tahriki. Demirel'e göre bütün sokak hareketlerin sebebi beynelmilel komünizmdir. Bu laflar soğuk savaş politikasının laflarıdır. Bu laflar hâlâ Türkiye'de söylenebiliyor. Ama dünyanın diğer ülkelerinde bu lafların geçerliliği kalmamaıştır. Bizzat kapitalistler sosyalist ülkelerin hiç bir saldırgan amaç taşımadığını kabul etmek zorunda kalmışlardır. Bizzat kapitalistler işçi sınıfı hareketlerinin dışardan tahrikle değil, kendi ekonomik politikalarının sıkışıklığından ileri geldiğini kabul etmek zorunda kalmışlardır. Zonguldak da 1968 Şubatında 20 bin işçi protesto hareketinde bulundu. O zaman bir sürü insan tutuklandı. Ve mesele komünist tahriki olarak konulmak istendi. Amma bütün zorlamalara rağmen mahkemeler bu yolda bir karar veremedi.

Artık bütün dünya sosyalistlerin barıştan yana olduğunu biliyor. Artık bütün dünya kapitalist ekonominin bunalıma düştüğünü, işçi hareketlerinin bunun için arttığını biliyor. Onun için her taşın altında komünist tahriki aramayı kimse yutmuyor. Bu durum soğuk savaş politikasını geçersiz kılıyor.

— Atom silahları kullnılamaz bir durum almıştır.

— Askeri güç, politikada etkinlik sağlıyamaz duruma gelmiştir.

— Komünizm korkusu, dünya halklarına kabul ettirilemez hale gelmiştir.

Bütün bu sebeplerden dolayı dünya kapitalist - emperyalist sistemi soğuk savaş politikasını terketmek zorunda kalmıştır.

SOSYALİZM VE BARIŞ

«Bugün dünyamızda değişik toplumsal sistemlere sahip ülkeler var. Bir yanda sosyalist ülkeler, öte yanda kapitalist ülkeler.

Sosyalizm ile kapitalizm uzlaşmaz. Bu nedenle, eninde sonunda biri ötekini yıkacak, üstün olan sosyal sistem yani sosyalist sistem bütün dünyaca zafere ulaşacaktır.

Dünyada ilk sosyalist devletin kurulmasından bu güne kadar olan gelişmeler sosyalizmin her bakımdan üstün bir toplumsal düzen olduğunu ispatlamıştır. Sovyetler Birliği sanayinin bir çok dalında, önemli bilimsel - teknolojik alanlarda dünyanın en zengin emperyalist - kapitalist ülkesi olan Amerika'yı geride bırakmıştır. Halkın refahı, eğitim, sağlık, kültür bakımından sosyalist ülkeler, kapitalist ülkeleri her bakımdan geçmiştir. Toplumsal hayatın her dalında sosyalist ülkeler Amerika dahil bütün kapitalist ülkeleri fersah fersah geride bırakmıştır.

Buna karşılık emperyalist - kapitalist ülkeler bunalımdan bunalıma sürükleniyorlar. İşsizlik, pahalılık, sefalet alabildiğine artıyor. Kapitalist yoldan kalkınmak istiyen ülkeler yerinde sayıyor. Bütün bunlar sosyalizmin kalkınma açısından da üstünlüğünü bütün çıplaklığı ile gözler önüne seriyor.»

«Sosyalizm üstündür. Bu sebeple her geçen gün sosyalizmin güçlenmesine yarıyor. Barış içinde geçen her gün kapitalizmin tabutuna bir çivi çakıyor. Barış içinde geçen zaman sosyalizmin her bakımdan gelişip, serpilmesine yarıyor. Buna karşılık, barış içinde geçen her gün emperyalist - kapitalizmin çöküşünü seyrediyor. Kapitalizm çaresizlik içinde çırpınıyor. Onun için kapitalizm, barışın amansız düşmanı olarak ortaya çıkıyor. Sosyalizmin gelişmesini engellemek için dünyanın çeşitli bölgelerinde yeni yeni bölgesel savaşlar çıkarıyor. Hatta bazıları yeni bir dünya savaşını çıkartmak için bahaneler arıyor.

İşte bu sebeple dünya sosyalist sistemi ve uluslararası işçi sınıfı hareketi barıştan yana çıkıyor. Çünkü bugün barış için savaşmak, emperyalist - kapitalizme karşı savaşmak demektir.

Barışı koruma savaşı aynı zamanda bütün insanlığın yokolmasını önleme savaşıdır. Şu halde barıştan yana çıkmak sosyalist sistemi ve uluslararası işçi sınıfını ve bütün insanlığı savunmak demektir. Bunun tersini yapmak sosyalizme ve bütün insanlığa ihanettir.

Bizim burada kastettiğimiz iki sistem arasında askeri anlamda barıştır. Yoksa sınıflar arası barış değildir. İşçi sınıfı ile sermaye sınıfı arasında barış olmaz. Sosyalizm ile kapitalizm arasında barış olmaz. Sömüren ülkelerle, sömürge ülkeler arasında barış olmaz.

Barışın teminatı işçi sınıfıdır.

BARIŞ MÜCADELESİ NASIL YAPILIR

«Marksizm, pasifizm demek değildir. Savaşın hızla sonuçlanması için mücadele şüphe yok ki gereklidir ama «barış» isteği ancak devrimci bir mücadele çağrısı ile proleterce bir öz kazanır.»

Barış mücadelesi, pasif bir anlayış değildir. Ellerini kavuşturup, «barış olsun, kimse kimseyi incitmesin» anlamına gelmez. Barış için mücadele etmek gerekir. Sermaye sınıfının barışı bozacak politikalarına karşı mücadele etmek gerekir.

Şimdi ülkemize bakalım: Bütün devrimci kuruluşlar, sosyalist kuruluşlar ve yayınlar her sözlerinin başında «barış» diyorlar. Kimisi «barış - demokrasi - sosyalizm» diyor. Kimisi «barış - bağımsızlık, demokrasi ve toplumsal ilerleme» diyor. Hepsinin ortak tarafı ve birinci sözü «barış».

Burjuva partileri de aynı şeyi söylüyor. Her laflarının başında «barış» diyorlar. Demirel hatta Feyzioğlu hatta ve hatta Türkeş bile «barış» tan, «detant» dan söz ediyor. Ecevit ise «barış» ve «kardeşlik» sözünü zaten dilinden düşürmüyor. Kısacası herkes barıştan yana. Daha doğrusu öyle görünüyor. Barışın lafını ediyor.

Amma ne demişler: «ayinesi iştir kişinin, lafa bakılmaz.» Bütün bu barışseverlerin sözlerine değil de yaptıklarına bakalım. Söyledikleri sözlere sahip çıkıyorlar mı. Söyledikleri sözlerin hayata geçmesi için, gerçekleşmesi için mücadele ediyorlar mı? Yoksa tam tersine mi yapıyorlar?

Gece gündüz her lafın başında «barış» ve «kardeşlik» ten söz eden Ecevit barış barış diye diye Kıbrıs'a asker çıkardı. Sonra bunun adına «Kıbrıs barış harekâtı» dedi. Bunun ne biçim bir barış harekatı olduğunu biz bilmesek bile dünya âlem çok iyi biliyor. Onun için Birleşmiş Milletlerde tek bir ülke bizden yana oy kullanmadı. Okadar canciğer dostlarımızın hiç biri bizim barış harekatımızı haklı bulmadı. Acaba neden? Bir anda hepsi bize düşman olduğu için mi? Müslümanı, hıristiyanı, dostu düşmanı hiç biri bizden yana oy kullanmadı. Çünkü bizim Kıbrıs'a asker çıkarmamızı haklı bulmadılar. Bunun adına barış harekatı demediler. Kıbrıs'ta savaşan erler, subaylar bunu ne biçim bir barış harekâtı olduğunu çok iyi biliyorlar. Ne masum insanların, çocukların, kadınların öldüğünü, evsiz, barksız, yersiz - yurtsuz kaldığını biliyorlar. Üstelik bugün Kıbrıs'ta yaşıyan işçi ve köylü türkler bu harekatın kime yaradığını çok iyi biliyorlar. Gözleriyle görüyorlar. Fakat Türkiye'de yaşıyanlar Kıbrıs'da neler olduğunu açık açık bilemiyor. Çünkü bunları yazmak sermaye sınıfının işine gelmiyor.

Şimdi biz, Ecevit'in gece gündüz «barış - kardeşlik» lafları etmesine mi inanalım yoksa Kıbrıs'ta olanlara mı?

Erbakan efendi, «Kıbrıs'ın tamamını almalıydık» diyor. Türkeş «Kıbrıs'taki bütün rumları kovup, Kıbrıs'ın tamamını işgal etmeliydik» diyor. Tıpkı Yunan sermaye sınıfının, Kıbrıs'tan bütün türkleri kovmak ve tamamını ele geçirmek istemesi gibi.

Erbakan ve Türkeş gibilerine bakarsan sanki Kıbrıs babalarının toprağı. Ve sanki orada yaşıyan rumlar insan değil. Onlara ne yapılsa helâl. Evlerini barklarını başlarına yıkmak helal. Mallarını yağma etmek helal. Kadınlarının, kızlarının ırzına geçmek helal. Çoluk çocuğu makineli tüfeklerle tarayıp öldürmek helal. Her gün barıştan söz eden bu işgalciler öte yandan yağma savaşı istiyorlar. Osmanlı ordularının yağmacılığını tekrarlamak istiyorlar. Bununla övünüyorlar.

Buna karşılık sosyalist liderler, partiler, sendikacılar, ilerici yazarlar ne yaptılar? Her lafın başında «barış» sözü edenler, sermaye sınıfına karşı olduklarını söyliyenler ne yaptılar? Ne yazık ki hemen hepsi Ecevit'in «Kıbrıs harekatını» desteklediler. Sonra işi kıvırmaya kalktılar.» Biz birinci harekatı destekledik, ikincisine [illegible] karşı çıktık» demeye başladılar. Önce Kıbrıs çıkarmasını desteklediler, sonra «Mehmetcik memleketine dön» demeye başladılar.

Barıştan yana olmak böyle mi olur. Böyle davrandıktan sonra insanın Ecevit'den, Erbakan'dan, Türkeş'ten ne farkı kalır. Onlar da barış lafı ediyorlar. Fakat tatbikatda savaş istiyorlar. Biz istediğimiz kadar barış lafı edelim. Tatbikatta savaşçılardan yana olursak sözümüzün bir kıymeti kalır mı?

Sonra «savaş fonları» kuruldu. Bu fonlara paralar toplandı. İşçilerden paralar kesildi. Hâlâ da kesiliyor. En başta sendikacılar savaş fonlarına işçilerden para kesilmesi için yarış ettiler. En devrimci, en sosyalist geçinen bugünkü DİSK yöneticileri bu işin şampiyonluğunu yaptılar. DİSK'in prensiplerine, işçi sınıfına ve sosyalizme ihanet ettiler. Üstelik bir marifet yapıyormuş gibi işçilerden savaş fonları için kesilen paraları utanmadan dergilerinde liste liste yayınladılar. İşçilere bunun doğru olmadığını anlatacakları yerde, bu yanlış harekete destek oldular. Çanak tuttular.

Bunlar mı barıştan yana? Barışın lafını ediyorlar, savaş için para topluyorlar. Böyle kişilerin sosyalistlikle uzaktan yakından ilgisi ve alakası yoktur.

Bunlar olsalar olsalar sermaye sınıfının kuyrukçusu olurlar.

Üstelik bu sendikacıların bir kısmı çeşitli sosyalist partilerin kurucu üyeleri. Sorumlu kişileri. Bunlar hem sosyalist parti kuruculuğu yaptılar hem de işçilerden savaş fonlarına para topladılar. Sosyalist olmak barıştan yana olmaktır. Barıştan yana olmak ise, her lafın başında «barış» sözü etmekle olmaz. Onun için mücadele etmekle olur. Savaş fonları için para toplamakla olmaz. Para toplanmasına karşı çıkmakda olur. Barışın lafını et, savaş için pra topla. Bunun adı sosyalistlik değil, sahtekarlıktır.

«Devam edecek»

İŞÇİ DAVASI

MADEN İŞÇİSİNİN MÜCADELE TARİHİ

1906 - 1907 yıllarında Zonguldak Havzasında Kerpiçlik Ocağında işletmeci ve yöneticiler ocak ağzında görülüyorlar.

DİLÂVER PAŞA NİZAMNAMESİ

1864 lere doğru Havza'da bazı değişiklikler görüyoruz. 1864 yılında Maden nazırlığına (Bakanlığına Dilaver Paşa) getirilmiştir. Dilaver Paşa Havzada iki yıl süren bir araştırmadan sonra 100 maddelik bir nizanname hazırlamıştır. Bu nizamnamenin bazı hükümleri şöyledir :

Madde 22 — Ocak işletmecileri işçiyi ancak kendi isteği ile ve liyakatine göre bir ücret tayin etmek suretiyle çalıştırabilecektir.

Madde 29 — İşçi günde 10 saatten fazla çalıştırılmayacaktır. Toplam 12 saatlik mesainin 2 saati istirahat ve tam (yemek) saatleridir.

Madde 68 — Ocak işletmecileri, işçiye alacaklarına karşılık olarak yiyecek ve benzeri şeyler vermeleri halinde bunların fiyatlarını piyasa fiyatından yukarı çıkaramıyacaktır.

Ayrıca nizamnamenin hükümlerinden Havzanın kumpanyalara veya şahıslara sadece işletme hakkı verileceğini, havzanın kimse tarafından mülk haline getirilemiyeceğinin de tesbit edildiğini anlıyoruz.

Yukarıda birkaç maddesini verdiğimiz nizamname Havza için bir yenilik olarak kalmıştır Çünkü tatbik edilmemiştir. T.K.İ (Türkiye Kömür İşletmeleri) nin yayınladığı broşürlerde Dilaver Paşa Nizamnamesinin Padişahın onayından geçmediği için «teamülname» olarak tatbik edildiği belirtilmektedir. Yani istendiğinde tatbik edilen istenmediğinde tatbik edilmiyen bir kaynak olarak kalmıştır. Ancak nizamnamenin onaylanmayış sebepleri açıklanmamaktadır. Gerçekte zamanın Padişahı Abdülaziz «İşçiler bu haklara lâyık değildir.» diyerek onaylamamıştır.

Nizamnamenin asil amacı üretimi artırmaktır. Bunun için bir takım tedbirler öne sürülmektedir. Bu tedbirler için de işçiler için yararlı olanlarda vardır. Kağıt üzerinde kaldığından ve istenildiği biçimde tatbik edildiğinden işçiler için yararlı olan maddelerin de anlamı kalmamıştır. Osmanlılar kumpanyalardan aldığı kömürün karşılığını ödeyemiyince işçilere verilecek para da köylerin vergi ve aşarı ile takas edilmiştir.

HAVZADAKİ ŞİRKETLERİN İLİŞKİLERİ :

O dönemde liman ve Demir yollarını Fransızlar ele geçirmişlerdi. Ve kömürün elde edilmesi üretimin artması için yeni girişimlere başlamışlardır. Daha önce bölgede faaliyet gösteren ESEYAN ve KARAMANYAN kumpanyaları iflas etmişlerdir. İflas etmeleri Havzadaki Fransız Şirketinin bu kumpanyalara ticari ve nüfuz etkinliğini kullanmalarından olmuştur. Ve en verimli ocaklar olan Gelik Bölgesi ocakları Fransızlara devredilmiştir. Fransızlar üretimin artması için yeni girişimlerde bulunmuşlardır. 1897 de 1 No.'lu Kömür Yıkama Fabrikasını (lâvvar), 1898 de kok ve briket fabrikalarını, 1899'da da Onarım evini yaptırmışlardır.

Fransız şirketinin birdenbire 1900 yılında iflâs ettiğini görüyoruz. 4,5 milyon altın'a yapılan mendirek fırtınadan yıkılmıştır. Ayrıca Osmanlıların ileri gelenlerine külliyetli miktarda rüşvet yedirmişlerdir. Bütün bunlar Şirket'i çökertmişse de hemen yabancı sermayeli bir Banka olan Osmanlı Bankası şirkete yardım etmiştir. O dönemde Osmanlı Bankasının nüfuzu çoktur. Şirket'e 140 bin altın vermiştir. Durumunu düzelten şirket yeni girişimlerde bulunmuştur. Gelin - Asma havai hattı ve 2 No'lu yıkama fabrikası bu zamanda yapılmıştır. Yine şirket Zonguldak'a hükümet konağı yaptırmıştır. Ancak karşılığında Üzülmez ocaklarının önemli bir kısmının işletmesini almıştır.

«EREĞLİ ŞİRKET-İ OSMANİYESİ» adı altında bu şirket havzaya büyük imtiyazlarla girmiştir. Mukavelesinde liman yaptırırken taş çıkaracağı yerler de maden damarına rastlarsa işletme hakkının şirkete ait olacağı yazılıdır. Tabii şirket bütün bu çalışmalarında taş çıkarmayı değilde kömür bulmayı amaçlamıştır.

Bu yabancı şirket işçilere ücret ödememiş ödediklerine de eksik ve keyfince ödemiştir. İşçiler sefil olmuşlardır. Ayrıca şirket işçilere hiç bir sosyal hak da tanımamıştır.

GAZETENE SAHİP OL

İŞÇİ DAVASI: İşçilerin haftalık ekonomi ve politika gazetesi. Sahibi: Yıldırım Eryılmaz / Sorumlu müdür: Faruk Coşkun / Yönetim yeri: Nizam cad. Birlik iş hanı, kat: 3, No: 311 - ZONGULDAK. / Yazışma adresi: P.K. 68 - Zonguldak / Tel: 3886 / İstanbul bürosu: Alemdar mah. Çatalçeşme sok. Atalay iş hanı, No: 27, Cağaloğlu - İSTANBUL / Abone: altı aylık 25 Tl. yıllık: 50 Tl. / Yabancı ülkeler için abone ücreti üç katıdır / Dizgi : BAŞARAN Matbaası / Baskı : UFUK Matbaası / Telefon : 26 43 09 - Cağaloğlu - İst.

ERDEMİR İŞÇİLERİ KONUŞTU

DİSK'e bağlı Maden - İş Sendikası Ereğli Bölgesinde yönetici seçimleri yeniden yapılacak. Erdemir işçileri, önümüzdeki dönemde sendikal mücadelesine öncülük edecek arkadaşlarını seçecek. Erdemir'in sosyalist işçileri de bu amaçla kendi aralarında çalışmalar yapıyor. İşçilerin desteğini sağlayarak sendika yönetimine ağırlıklarını koymak istiyorlar.

İŞÇİ DAVASI, sosyalist Erdemir işçilerinin çalışmalarını yerinde izlemek üzere kendileriyle bir görüşme yaptı. İşçiler Gazetemiz muhabirine görüşlerini şöyle açıkladılar :

Soru : Sendika çalışmalarını nasıl yürütüyorsunuz?

Cevap: Önce Sendika deyince ne anladığımızı söyleyelim. Sendikalar, bütün işçilerin ortak malıdır. Sendikalar, bütün işçilerin ortak çıkarlarını temsil eder. Sendikaların amacına ulaşabilmesi için ekonomik ve politik mücadelenin birlikte yürütülmesi gerekir. Sendika üyesi işçilerin değişik politik görüşler taşıması çok tabiidir. Ancak bu görüşleri taşıyan işçilerin sendika yönetiminde etkili olmak için çalışmaları da tabiidir. İşte biz de sosyalist işçiler olarak bunun için çalışıyoruz.

Soru : Sizce sosyalist işçilerin sendikadaki görevleri nedir?

Cevap: Biz sosyalist işçiler, sendikaları işçilerin kendi sınıf bilincine ulaşmaları için bir araç olarak görüyoruz Sadece işçilerin cebine üç - beş kuruş daha fazla girsin diye uğraşmıyoruz. Fakat bu yanlış anlaşılmasın. Biz işçilerin günden güne daha geniş ekonomik haklar kazanmasını küçümsemiyoruz. Esasen baştan beri işverenden daha fazlasını koparmak için mücadele de vermişizdir, Vereceğiz de. Bizim demek istediğimiz şu: Üç - beş kuruşun hesabı içinde tıkanıp kalmayalım. Meseleyi temelinden ele alalım. Daha geniş düşünelim. Kendimizin ayrı bir sınıf olduğunu iyice kavrayalım. Ekonomik mücadelemizle birlikte politik görevlerimizi de unutmayalım.

Soru : Politik görevler deyince neyi anlıyorsunuz?

Cevap: Bizler politik mücadele de verelim diyoruz. Ama hiç bir zaman sendikaları bir parti yerine koymak istemiyoruz. Sendika ile parti'yi birbirine karıştırmanın yanlış olduğunu biliyoruz. Sendika içindeki politik görevden anladığımız şudur: İşçi sınıfının tamamını ilgilendiren ortak meseleleri vardır. Bunların çözülmesi için ortak mücadele verilmesi gerekir. Sosyalistlerin görevi de, bütün işçileri bu ortak talepler etrafında birleştirmektir.

Soru : Bu konuda bir örnek verebilir misiniz?

Cevap: Türkiye'de işçilerin genel grev yapma hakkı yoktur. Bu hakkın kazanılması için bütün işçilerin bu meseleye sahip çıkması gerekir. İşte biz sosyalistler, işçiler bu konuda öncülük etmeliyiz. Sendikalarda genel grev hakkının önemini ve anlamını işçilere anlatmalıyız. Onları bu meselede canlı mücadeleye hazırlamalıyız.

Soru : Sendika ile partiyi ayırdığınızı söylediniz, O halde parti hakkındaki görüşünüz nedir?

Cevap: İşçi sınıfının politik mücadelesinin asıl yürütücüsü partidir. Ama bu konuda çok dikkatli olmak gerekir. Bir kere rastgele parti kurulamaz. Her parti işçi sınıfına öncülük edemez. İşçi sınıfının mücadelesine yol gösterecek partinin sağlam bir yapısı olmalıdır. Bunun için de sağlam bir fikir temeli ve tutarlı kadrolar olmalıdır. Ayrıca, böyle bir parti, işçilerden habersiz, işçilerin dışında kurulamaz. Gerçek bir parti işçi sınıfının öncü unsurları ile sosyalizme inanan aydınların birlikte çalışmasıyla kurulur.

Soru : Meseleyi böyle gördüğünüze göre, mevcut sosyalist partiler için ne düşünüyorsunuz? Örnek olarak, Ereğli ilçesinde kurulan TİP hakkında ne düşünüyorsunuz?

Cevap: Bize göre, mevcut partiler, işçi sınıfını gerçekten temsil edemezler. Herşeyden önce kuruluş şekilleri yanlıştır. İşçi sınıfının dışında oluşmuşlardır. Elbette hepsinin içinde tek - tük işçi arkadaşlar olabilir. Önemli olan partiye tek tek işçileri katmak değil, işçi sınıfının mücadelesiyle kaynaşmaktır. Ayrıca bu partilerin tatbikatta da çok yanlış adımlar attığını gördük. Meselâ seçimler konusunda.. Hepsi de şöyle veya böyle dediler, neticede CHP'yi desteklediler. Sermaye sınıfının kuyruğuna takılmış oldular. Aynı şey silah sanayisi konusunda da oldu. Hiç birisi tatbikatta sermaye sınıfının silahlanmasına karşı çıkmadı. Silah sanayisi devlet eliyle kurulursa, başka türlü olacakmış gibi göstermeye çalıştılar. TİP de bu partilerden biridir. Onun için biz bu partiye katılmadık. Hatta başka işçi bölgelerinde bizim adımız kullanılmasın diye, açılış toplantısına bile gitmedik.

Soru : DİSK Yöneticileri de «Zamanı gelince biz kendi partimizi kendimiz kurarız.» diyorlar. Bu görüşe ne diyorsunuz?

Cevap: Bu konuda uzun boylu konuşmak doğru olmaz. Ancak şu kadarını söyleyelim. Sendikacılar kendilerini öncü olarak tayin edemezler. Bu işin zamanını da kendi kafalarına göre tespit edemezler.

Soru : İŞÇİ DAVASI Gazetesini nasıl buluyorsunuz?

Cevap: İŞÇİ DAVASI'nı devamlı takip ediyoruz. Okuyoruz, okutmaya çalışıyoruz. Gazeteden çok şeyler öğreniyoruz. Okuyan arkadaşlarımız bu gazetede yazılanları anlıyorlar. Bu gazeteye diğer yayınlardan daha farklı bir gözle bakıyorlar. Gazeteyi benimsiyorlar. Gazetenin daha geniş işçi kitlesine seslenmesini istiyorlar. Bizde, diğer sanayi bölgelerindeki işçi arkadaşlarımız da bu gazeteye sahip çıkmalıdır.

Soru : Son olarak, Erdemir işçilerine söylemek istedikleriniz nedir?

Cevap: Biz, Erdemir işçilerinin bir parçasıyız. Sosyalist olduğumuzu hiçbir zaman saklamadık. Her zaman mücadelenin önünde yürümeye çalıştık. Geçmişte de Erdemir işçileri, bizlere bunun için görev verdiler. Biz de onların güvenini sarsmadık. Şimdi yeni bir seçim var. Biz, sosyalist işçiler olarak yine görev istiyoruz. Ancak, seçilsek de, seçilmesek de her zaman bu mücadelenin içindeyiz.

İŞÇİ DAVASI vasıtasıyla, Erdemir işçilerine ve bütün işçilere selâmlarımızı yollarız.

Gazetemize görüşlerini açıklayan Erdemir işçileri. (Foto: İşçi Davası)

Erdemir'in öncü sosyalist işçilerinden Özer Er. (Foto: İşçi Davası)

YORUM

ERDEMİR'DE BÜTÜNLÜĞÜ SOSYALİST İŞÇİLER SAĞLAR

Erdemir işçilerinin Türkiye işçi sinifının mücadelesi içinde önemli bir yeri vardır. Erdemir işçileri bugüne kadar birlikte yürüttükleri ekonomik ve politik mücadelede ileri adımlar atmıştır. Önemli tecrübelerden geçmiştir. 1969 yılında Türk - İş çatısı altında göründükleri halde zorlu bir grev yürütmüşlerdir. 1971 yılında hep birlikte direnerek Maden - İş'i seçtiklerini işverene kabul ettirmişlerdir. 1973 yılında 77 gün süren disiplinli ve başarılı bir grev yapmışlardır.

Erdemir işçileri, bu mücadeleleri sırasında sermaye partilerinin çeşitli engellemeleriyle karşılaşmışlardır. Ancak, bu engelleri bütünlüklerini koruyarak yenmeyi bilmişlerdir.

Sendikada bütünlük olması demek, sendikada hiçbir şeyin tartışılmaması demek değildir. Tersine, sendikada bütünlük, sendika içindeki tartışmalardan sonra sağlanır. Sendikada bütün işçiler görüşlerini serbestçe ifade edebilmelidir. Ne yapılacağına bütün işçiler karar verebilmelidir. İşçilerin sendika yönetimini desteklemesi, ancak böyle mümkün olur. Tabandaki işçinin söz ve karar sahibi olması böyle sağlanır. DİSK'in Türk - İş'ten farkı ancak böyle ortaya çıkar

Önümüzdeki günlerde Erdemir'de sendika yöneticileri yeniden seçilecektir.

İşçiler arasında yönetime geçmek isteyen değişik kişiler veya gruplar olacaktır. Bunların seçilmek için aralarında yarışmaları normaldir. Sendikanın merkez yöneticileri bu yarışmayı önlemekten veya kısırlaştırmaktan kaçınmalıdır. Sendika bölünecek diye sahte uzlaşmalar aramaktan kaçınmalıdır. Sendika Merkez yöneticilerine düşen, önce sendika içindeki tartışmaların açıkça yapılabilmesini sağlamaktır. Daha sonra ise, seçimden galip çıkanlar etrafında sendikal bütünlüğü sağlamaktır. Bölünme olmasın diye tartışmayı engellemek, gerçeklere göz yummaktır. İşçilerin kabul edip etmediği bilinmeden bir fikrin etrafında toplanmaya çağırmaktır. Bu tutum, hem yanlıştır hem de kendi fikrine güvenmeyenlerin başvuracağı bir yoldur.

Sosyalist işçilerin böyle şeylere ihtiyacı yoktur. Sosyalistler, her zaman fikirlerin açıkça tartışılmasından yanadır. Her konuda işçilerin katıldığı toplantılarda karar verilmesinden yanadır. Çünkü onlar, fikirlerine güvenirler. Fikirlerini diğer işçilerin de kabul edeceklerine güvenirler. Çünkü sosyalistler, işçilerin ortak çıkarlarını ifade ederler.

Erdemir'deki sosyalist işçilerin Gazetemize yaptıkları açıklamalar şunu gösteriyor: Sosyalist işçiler, Erdemir işçilerinin ekonomik ve politik mücadelesinde görev almaya, önde yürümeye hazırdır. Bu görevleri yürütecek güce ve sorumluluğa sahiptir. Erdemir işçileri önümüzdeki dönemde yeni başarılar kazanacaktır.

RECEP KÜREKÇİ